

NR.8

TÄHEKE

ISSN 0134—2266

1984

Pildistanud ANNE LILL

Suvi astub pika sammuga sügise poole. Juba on Rein metsas jalutades punetavat pihlapuud märganud. Rein käib oma vanema venna Teeduga tihti metsas. Otepää ümbruses ei leia vist metsarada, järvekallast ega mäeküngast, kus nad kahekesi käinud poleks. Metsamehest isa õpetab poisse looduse saladusi nägema. Rein arvab, et metsipidi hulkudes tulevad tal kõige paremad mõtted pähe. Ja praegu Reinul on, mille üle aru pidada. Kui september jälle koolijütse kokku kutsub, paneb temagi vormimütsi pähe. Vanaema hakkab siis hommikuti kaht koolipoissi teele saatma — Reinu esimesse, Teetu kolmandasse klassi.

Rein ootab kooliminekut sellest ajast, kui vennas kooli läks. Teet ütles küll: mis sul viga, teed muudkui seda, mis ise tahad. Aga üksipäini pole millegi peale hakkamist. Rein ja Teet elavad koolimajale nii lähedal, et koolikell kostab tuppa ära.

«Teet läks kooli ja mina hakkasin kellahelinaid loendama,» meenutab Rein. «Ootasin kogu aeg seda kella, mis vennal viimase tunni lõpetab.»

Kõige paremad olid tema meelest need päevad, mil Teedul hästi vähe tunde oli.

«Mina arvan sedasama,» muheleb Teet. Lisab aga kohe: «Kehalise kasvatuse tunnis oleksin nõus hommikust õhtuni olema.» Spordist peavad mõlemad vennad lugu.

Reinule on alati meeldinud kõrvalt vaadata, kuidas Teet koduülesandeid teeb. Vend seda, tõsi küll, hästi ei taha. Kord õppis Teet laulu sõnu. Kordas ja kordas kõva häälega, mitte ei jäänud pähe. Hoopis Reinule jäid. Kui siis noorem vend parajal kohal õige sõna ette ütles, sai Teet esialgu pahaseks. Pärast leppis ära ja arvas, et Rein võiks tema eest vastama ka minna. Teedu õpikuid ja töövihikuid vaadates poeb Reinule vahel kartus põue.

«Kas ka mina kord seda oskan!» mõtleb ta siis.

Teedu käest on tal ammu teada, et koolis saab viie ainult see, kes kõike väga hästi oskab. Aga Rein tahaks koolis küll ainult häid hindeid saada. Vennast ei tohi ju maha jääda.

Küllap saab tasapisi kõik selgeks. 0-klassis õpiti talv läbi hoolega. Teet aitab, kui mõni asi päris üle jõu käib. Tööd teha ja vaeva näha Rein ei karda. Kindlalt peab ta meeles vanaema sõnu: «Õppimine on kõige tähtsam töö. Kes seda viletsalt teeb, ei sellest ole elus ühegi töö tegijat.»

Reinust saab ANNE LILL koolipoiss

Mina ei karda vihma

MINUL ON VIHMA MANTEL
JA VIHMA MANTLIL VÕO.
MINU PÄRAST LAS SAJAB
TERVE PÄEVA JA ÕO.

MINUL ON VIHMA PÜKSID
JA KUMMIKUD ON MUL.
MA KÖNNIN MÕÖDA LOMPE
SULL — SULL — SULL — SULL.

LAS SAJAB ÕO JA PÄEVA,
LAS LOMPE TÄIS ON ÕU.
MUL PÄÄS ON VIHMA MÜTS JA
KUIV ON MU PÄÄ JA PÕU.

JAAN KAPLINSKI

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

Tõnu on teremees

KRISTJAN ON MEIL KIRJAMEES.
KAAREL ON MEIL KARJAMEES.
MEELIS SEE ON MEREMEES.
PEETER MAJAPEREMEES.
TOOMAS SEE ON TORE MEES.
TÕNU LIHTSALT TEREMEES.
SEE TEREMEES ON KÕIGE EES.
TA SEISAB ÕUES UKSE EES.
JA OLGU NAINE, OLGU MEES
VÕI TITA TITAVANKRI SEES
VÕI OLGU VANAKE VÕI LAPS,
TA KÕIKI TERETAMA KRAPS.

Kaur ja nälg

TIIA TOOMET

Kaur istub köögilaua taga, pudrutaldrik ees, kollane võisilm sees, aga tal ei ole söömise tuju. Isu Kauril ka ei ole.

«Vaata ometi, mis pilt pudru alt välja tuleb,» meelitab ema, aga Kaur teab niigi, et tuleb vanaaegse auto pilt. Kaur songib lusikaga taldrikus ja vahib ise aknast välja. Räästad tilguvad: tsilk! tsolk! Naabri-Martti keksib akna alt mööda, sinised kalossid jalas, ja teeb Kaurile lõusta. Lärtsti! lööb Martti jalaga lomp. Veepritsmed lendavad laiali. Kaur pöörab pudrule selja ja ronib põlvili toolile. Ta tahab näha, kas lomp on nüüd väiksem ja kas Martti püksid said poriseks.

«Kaur, istu korralikult ja söö puder ära!» kostab ema hääl. Marttit

pole enam näha. Kaur pöörab end toolil ümber ja mossitab huuli. «Ma ei taha putru,» teatab ta siis. «Mulle ei maitse see puder üldse. See ei ole hea puder.»

«Söö siis vähemalt võileib ära,» annab ema järele.

«Ma ei taha võileiba!» jonnib Kaur ja viskab leiva eemale. Võileib lendab suure kaarega üle laua ja kukub põrandale, võipool allapoole. «Võta kohe leib üles!» on ema nüüd kuri. «Laps, kes toitu solgib, saab ükskord nälga tunda.»

«Mis nälga!» küsib Kaur ja tõstab võileiva laua ääre peale, endast võimalikult kaugemale.

«Nälja tähendab, et kõht on kangesti tühi, aga süüa ei ole midagi,» seletab ema. «Maailmas elab küllalt väikesi lapsi, kes ei saa kunagi kõhtu täis.»

«Miks nende emad siis neile süüa ei anna!» imestab Kaur.

«Sest neil ei ole endalgi süüa,» ütleb ema ja vaatab Kauri putru.

Illustreerinud EVI VALDOV

«Aga miks nad ei too siis poest limonaadi ja vorsti ja moosikommi!» huvitub Kaur ja nihutab taldriku kaugemale leivatüki kõrvale.

«Neil ei ole raha poest toidu ostmiseks,» ütleb ema.

«Nad võiksid ju töö juurest natuke raha tuua,» arvab Kaur.

«Nad peaksid ütlema, et neil on raha otsas.»

«Raha ei anta niisama, raha makstakse töötegemise eest,» ütleb ema.

«Võib-olla peavad nende laste emad veel kaua aega töötama, et raha saada. Võib-olla neil ei olegi niisugust tööd, mille eest raha makstakse.»

Kaur ei jää ikka rahule. Ta kõlgutab jalgu ja mõtleb pingsalt.

«Võtku nad siis riulilt plekktopsist natuke kaerahelbeid ja keetku kas või putru, kui lapsed nii kangesti süüa tahavad,» paneb ta lõpuks otustavalt ette.

«Kaur, neil ei ole kaerahelbeid,» ütleb ema ja lükkab pudrutaldriku Kauri ette tagasi. «Kui majas on nälj, siis ei ole kodus üldse midagi

süüa. Riulil ei ole ja sahrvis ei ole ja külmkapis ei ole. Saad sa sellest aru!»

«Aga natuke šokolaadi on ikka köögikapi otsa peidetud!» vaatab Kaur lootusrikkalt ema poole. «Näljaga võivad lapsed kõik šokolaadi korraga ära süüa.»

Ema ohkab. «Kaur, sööd sa veel oma putru!»

«Ma praegu ei söö,» ütleb Kaur. «Ma süün pärast, siis kui Kärt ärkab.»

«Mine siis parem tuppa,» ütleb ema.

Kaur libistab end kähku toolilt maha ja kiirustab köögist minema. Hetke pärast hakkab toa poolt kostma automürinat ja valju tuututamist.

Välisuks paiskub valla ja esikusse maabub kõigepealt Priidu spordikott ja seejärel Priit ise.

«Ema, ma olen kohutavalt näljane!» hüüab Priit. «Kas ma võin alustuseks selle siin ära süüa!» neelab ta silmadega Kauri pudruportsjonit. «Söö pealegi,» lubab ema.

Koduloomad

MART HELME

EMALE JA ISALE TULI ONU REIN KÜLLA. TAL OLID LAPSED KAASAS.

«TEAD,» ÜTLES MARTIN NEIST ÜHELE, TOOMALE, KUI EMA LASTETUPPA TORTI TÕI, «ME EI SAANUDKI TORTI SAHRVIS HOIDA, SEAL ON HIRED JA NEED OLEKSID TORDI ÄRA RIKKUNUD.»

«MEIL ON KELDRIS ROTID JA NEED NÄRIVAD KOGU AEG KARTULEID,» VASTAS TOOMAS SELLE PEALE.

«AGA MAAL ON MEIL NAHKHIRED PÕÕNINGUL,» PISTIS MAARJA NÜÜD POISTE JUTULE SÕNA SEKKA.

SELLE PEALE EI OSANUD KEEGI MIDAGI KOSTA JA NATUKE AEGA SÕODI VAIKIDES TORTI NING RÜÜBATI MORSSI PEALE. SIIS KUULUTAS TOOMA VÄIKEVEND PEETER ÄKKI KÕVA HÄÄLEGA:

«MEIE PÕÕNINGUL ON SELLE EEST JÄLLE NAHKKROTID!» JA VAATAS VÕIDUKA NÄOGA RINGI.

INGE TRIKKEL

Triinu-tädi

Triinu-tädi on juba vana ja unustab kangesti.

Kui ta poodi läheb, siis tuleb talle poole tee peal meelde, et unustas raha koju. Kui ta siis rahakoti järele läheb, unustab võtmed välisukse ette. Ja kui ta lõpuks poodi jõuab ning heeringaid ostab, siis tuleb talle meelde, et läks hoopis suhkru järele. Aga see tuleb talle meelde kodus, kui ta puhastatud tikreid näeb.

Vahel tuleb Triinu-tädi linna vanni.

Paneme juba aegsasti kõik valmis: vannilina, seebi, nuustiku, igaks juhuks ka šampooni ja käsna. Kütame vannitoa hästi soojaks, paneme aknad kinni ja lahkume kodunt, et Triinu-tädil hästi mugav oleks ja ta end vabalt tunneks.

Kui me tagasi tuleme, seisab Triinu-tädi esikus, palitu seljas ja rätik peas.

«Ootan siin juba tükk aega, kuhu te ometi jäite!» on ta meie peale nagu isegi pahane.

«Noh, kas vann oli hea!» küsime.

«Ah sa armas aeg!» ehmub Triinu-tädi, «seda ei tulnud mul mitte meeldegi! Noh, eks ma tule üks teine kord».

Ja lahkub rõõmsalt.

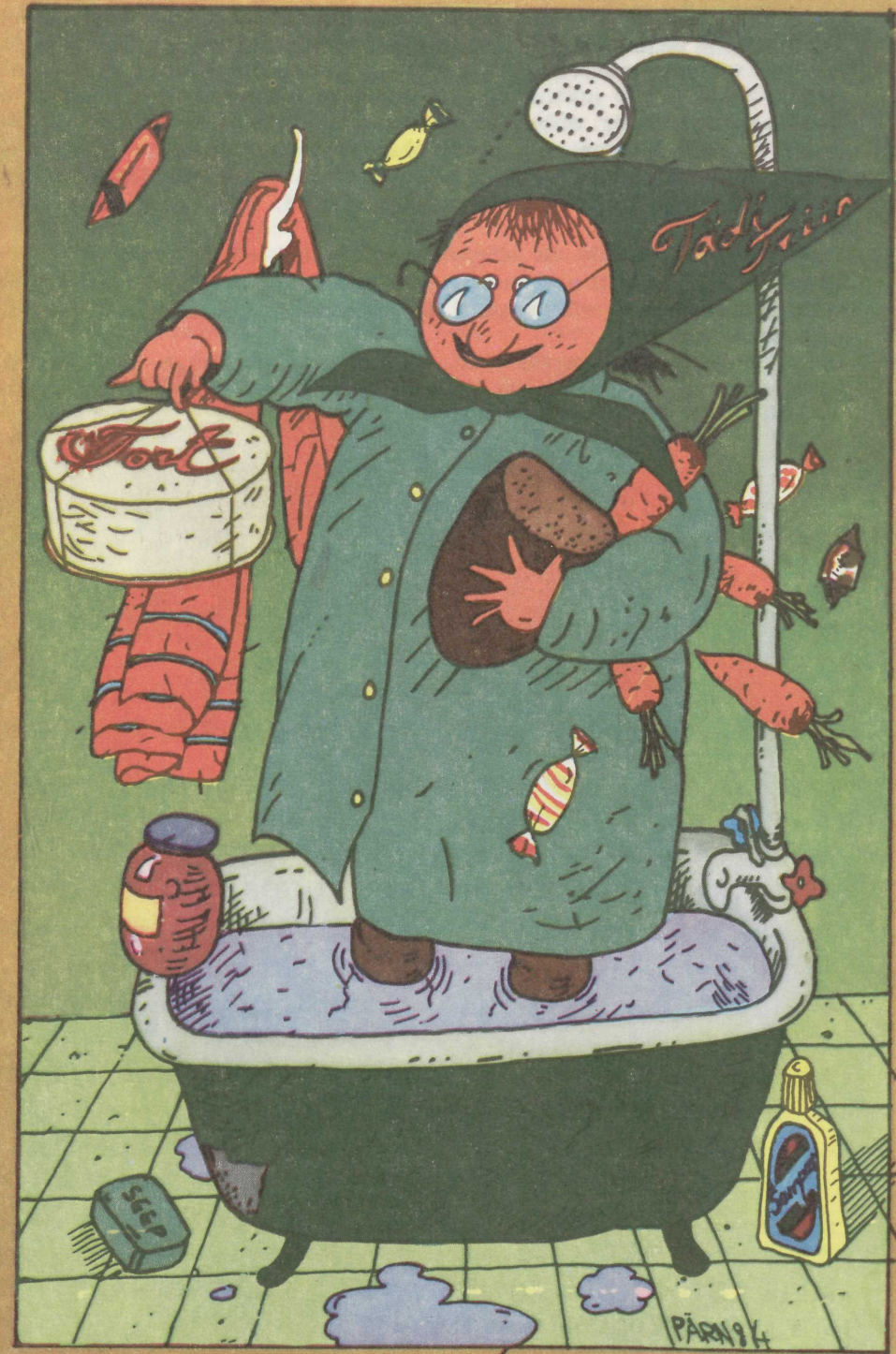
Vahel on unustamine Triinu-tädile kasulik ka. Ükskord läks ta kange hambavaluga arsti juurde, aga kui sinna jõudis, oli valu läinud. Üksinda ooteruumis olles tuli talle äkitselt meelde, et peab sidejaoskonda minema pensioni välja võtma.

Muidu olekski ta sel õhtul rahata jäänud ja poleks poodi minna saanud. Aga poes on kangesti tore käia. Näeb teisi inimesi. Ühte asja ei unusta Triinu-tädi iialgi: sünnipäevi ja kingitusi. Tema toob ikka midagi. Toob siis ka, kui vanni tuleb või niisama «üle ukse» astub, et vaadata, kuidas me elame ja mis linnas uudist. Temale meeldivad kangesti uudised.

Vahel toob kommi, vahel õuna, vahel moosi, vahel porgandeid, ükskord tõi pool leiba.

«Nii hea soe, maitske ometi, sattusin just poes olema, kui toodi.» vabandab ise.

Tõesti oli hea leib. Meie isa ütles, et nii head leiba pole ta elus saanudki. Meie söime ka kohe palju parema isuga kui muidu.

Suured arvud

VLADISLAV KORŽETS

Kui Piret ühel pühapäeval aknast välja vaatas, nägi ta, et kirsipuu on üleni õisi täis.

«Kui palju õisi!» kilkas Piret, hüples rõõmsalt, plaksutas käsi ja hakkas õisi üle lugema. Kahekümneni sai ta hakkama, aga edasi ei teadnud — kas tuleb kahekümne järel kakskümmendteist üks või tuleb üks kakskümmendteist.

Sestap jooksis ta teise tuppa, kus isa diivanil puhkas. «Isa, kuule, isa! Kirsipuu on üleni õisi täis. Tule neid üle lugema!»

Isa tegi silmad lahti, vaatas Piretit ja ütles: «Ma ei viitsi...»

«Tule ikka, isa, tule!» lunis Piret.

«Ei ma viitsi,» haigutas isa. «Loe üksinda, Piret.»

«Aga ma ei tunne ju nii suuri arvusid,» kurtis Piret.

«Eks õpi siis...» kostis isa ja sulges silmad.

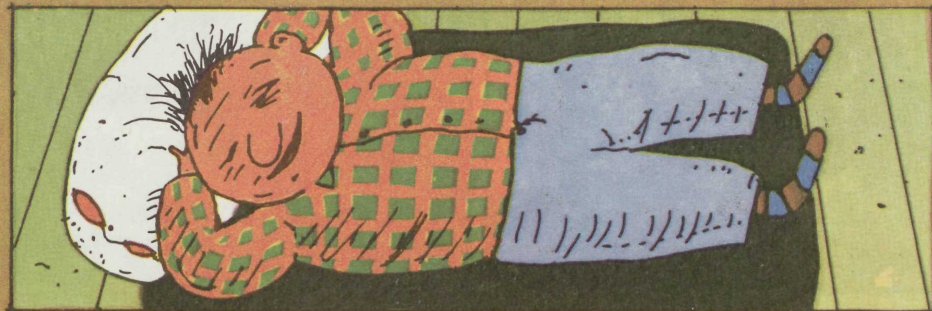
«Ei, ei õpi!» tigetses Piret. «Just ei õpi!»

«Miks!» uuris isa uniselt.

Piret ei vastanud. Läks tagasi teise tuppa, vaatas aknast oma kirsipuud ning alles siis hüüdis:

«Aga sellepärast, et kui ma suured arvud selgeks saan, ei viitsi äkki mina ka enam õisi lugeda!»

Illustreerinud PRIIT PÄRN

HEI, TRIIBÜLINE!
PÄIKE KÕRGE L
TAEVAS, JA SINA
MUUDKUI
MAGAD...

MAGAN SELLE -
PÄRAST, ET OLIN
ÕOSEL ÜLEVAL.
UURISIN TÄHISTA-
VAST, VAATLESIN
PÕHJANAELA...

NIIPALJU KUI MINA
TEAN, VÕIB PÕHJANAELAST
KA PÄEVAL ISU TÄIS VAA-
DELDA. MA EILE JUST VAAT-
LESIN...

PAISTAB NII,
KARU, ET SU
TEADMISED ON
TÕESTI VÄIKE-
SED...

(Järgneb)

Karu laul kaerapõllul

HELVI JÜRISSE

MA OMA PÖLLUL TATSUTAN
JA NÄTSUTAN JA MATSUTAN.
ON VALGE SUVEÕO.

EKS MASINAD SIIN JORRANUD
JA USINASTI MÜRRANUD
NING TEINUD HÜVA TÖÖ.

ET POLEKS SÜDA VESINE,
NÜÜD ON MUL NINAESINE
KÄEPÄRAST KISKUDA.

SIIN KAERU SUHU AHMIN MA
JA HUNNIKUSSE KAHMIN KA —
ON PEHMEM ISTUDA.

KUI JÄLLE KÄES ON KEVADKUU,
SIIS MASINAD NEED MÜRAGU
MU PÖLLUL ÜHESKOOS.

JA KUI MA KÖHU TÄIS NÜÜD SÖÖN,
SIIS KÖVA KARUPATSI LÖÖN
MA SINULE, KOLHOOS!

Kilpkonn

Usbeki muinajutu järgi ümber
jutustanud JAAN RANNAP

Elas kord üks õige vana ja tark kilpkonn. Ühel päeval tuli tal tuju reisima minna. Roomas kilpkonn mööda teerada, kuni kohtas skorpionit. «Hei, sõbrake!» hüüdis skorpion. «Oota mind ka! Üheskoos on lõbusam rännata.»

Edasi mindi juba kahekesi. Mindi, mindi, kuni äkki jõgi ees. Kilpkonn libistas end vette. Temale oli ujumine lõbuasi. Alles keset jõge tuli talle meelde skorpionit järele vaadata. Skorpion sahmendas ikka kalda peal.

«Hei, sõber!» hüüdis kilpkonn. «Miks sa maha jäid!»

«Oh, sõbrake,» tunnistas skorpion, «ma ei oska ujuda.»

Kilpkonn jäi veidi mõttesse. Teekaaslane on teekaaslane. Kuidas teda maha jätad! Ja kilpkonn ujus tagasi.

«Istu mulle selga,» ütles ta skorpionile. «Küll ma su üle viin. Ära ennast ainult liiguta.»

Hakkas kilpkonn uuesti ujuma. Varsti tunneb, et keha kipub vägisi kõikumama. Justkui äkki

Väike arvutaja

KAI VASAMÄE

LÕUNALAUAS LIISIKE
MUIDU AEGA VIIDAB,
LIHATÜKKE SUPI SEES
LAHUTAB JA LIIDAB.

KAKS PLUSS KAKS PLUSS KAKS
ON KUUS!
MÜÜD JÄÄB NELI —
KAKS ON SUUS!

EMA HAKKAB PRAGAMA:
«RUTTU SÖÖ JA MAGAMA!»
KOSTAB LIISI: «RUTEM MA
ÜHE SUUGA KÜLL EI SAA!»

Illustreerinud RAIVO JÄRVI

a skorpion

oleks tuul tõusnud ja laineid tõstnud.

«Hei, vennas!» hõikas kilpkonn. «Mis sa seal koperdad! Kas ma ei öelnud, et tuleb paigal istuda.»

«Ütlesid küll, aga midagi pole teha, vägisi kisub sind nõelama. Niisugused, me, skorpionid, juba kord oleme. Kelle turjale pääseme, seda ka nõelame.»

«Kuule, kuule!» pahandas kilpkonn. «Me oleme ju sõbrad!»

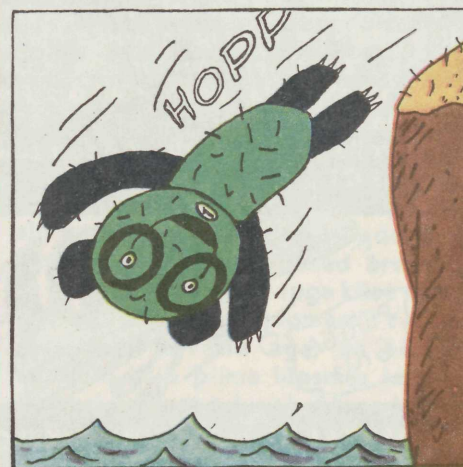
Aga skorpion otsib endiselt kohta, kust nõel

kilpkonna kilbist läbi läheks.

«Skorpionil üsna üks, keda nõelata. Sõpra või võõrast. Ega sellepärast maksa pahandada.»

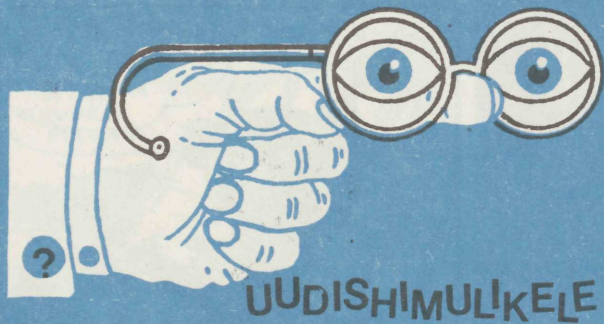
«Kas ma siis pahandan!» hüüatas kilpkonn. «Eks igaühe! ole oma veidrused. Minule, näiteks, meeldib hullupööra sukelduda. Näe, praegugi tuli kange tahtmine vaatama minna, mis seal jõe põhjas ka on.»

Ja skorpioni uppuma jättes kadus kilpkonn voogudesse.

(Lõpp.)

Joonistanud PRIIT PÄRN

UUDISHIMULIKELE

MILLAL VALMISTATI ESIMENE MOOTORRATAS?

1893. aastal Saksamaal. Kaks inseneri panid jalgrattale peale bensiinimootori ja andsid uuele masinale nimeks mootorratas. Kaks aastat hiljem hakati seda mootorsõidukit Prantsusmaal tootma.

Motorrolleri sünniaastaks peetakse aastaid 1921/1922.

KUI PALJU NEKTARIT KOGUVAD MESILASED ÜHE PÄEVAGA

Juulikuu on mesilastele peamine korjeaeg. Kui pärnad rikkalikult õitsevad ja ilmad on ilusad, võib üks mesitaru koguda päevas 2,5—6 kg mee jagu nektarit.

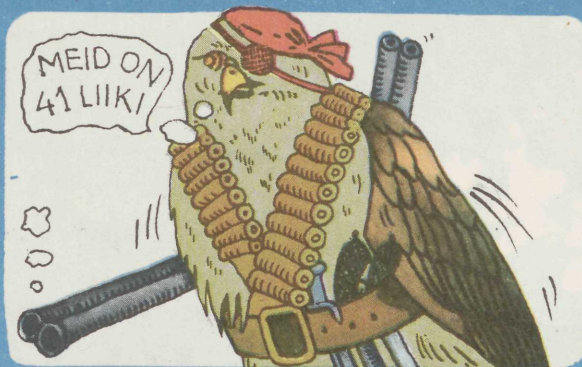
Oled ehk tähele pannud, et väikesed meekannukesed on kuuekandilised. Kärjed on küll väga õhukesed, kuid tugevad. Teadlased tegid kindlaks, et selline kuju on kõige otstarbekam. Kannud liituvad üksteisega tihedalt. Nii hoitakse kokku ruumi ja nii mahub kärkeadesse kõige rohkem mett. Ka kulub kärkeade ehitamiseks nii kõige vähem vaha. Kõik kannud on ühesuurused. Kuigi mesilased ei tea midagi arvutamisest, on nad miljoneid aastaid kõige otstarbekamalt ehitanud.

KUI PALJU RÖÖVLIINDE ON EESTIS!

Röövlinnud on sellised linnud, kes enda toitmiseks murravad väiksemaid loomi. Eestis elab rohkem kui 300 erinevat linnuliiki. Röövlinde on nende hulgas 41 liiki. Röövlinnud on kõik kullid (kullilised) ja kakud (kakulised, öökullid). Neil on nõelterasvad küünised, tugev konksjas nokk. Peale selle on nad kõik ka väga osavad lendajad.

MISSUGUNE PEALINN ON VANIM!

Damaskus Süürias. Siin on pidevalt elatud kahekümmend viis sajandit. Eesti NSV pealinnas Tallinnas on elatud kümme sajandit.

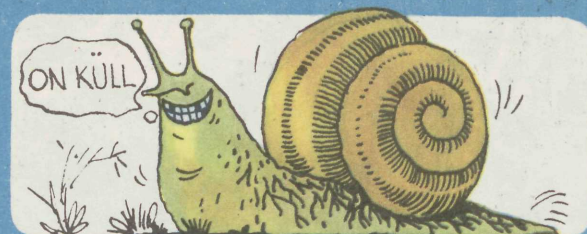
KAS ROBINSON CRUSOE ON PÄRISILT ELANUD!

Inglise kirjanik D. Defoe kirjutas raamatu vaprast meremehest Robinson Crusoe, kes oleval elanud 28 aastat üksikul saarel. Arvatakse, et mõtte selle raamatu kirjutamiseks sai ta inglise meresõitja Alexander Selkirki elu põhjal.

A. Selkirk oli pootsman mereröövlite laeval. Kapteni ja pootsmani vahel tekkis tüli ja pootsman lahkus, võttes kaasa üht-teist vajalikku: püssi, kuule, riideid ja noa. Selkirk maabus Tšiili lähedal Mas a Tierra saarekesel. Ta lootis siit õige pea pääseda mõnele möödasõitvale laevale. Kuid ootamisaeg kujunes õige pikaks. Yapper pootsman veetis üksinduses ligi viis aastat.

PALJU VETT JOOB INIMENE ÖÖPÄEVAS!

Kuni kaks liitrit. Sooleseinad imevad vee endasse ja kannavad selle siis edasi verre. Veri varustab vedelikega kõiki keha kudesid. Pisut üle poole inimese kehakaalust annavadki vedelikud.

KAS TEOL ON HAMBAD!

Teo suus on lõugplaadike ehk hõõrel. Taimetoidulistel tigudel on ka hobuserauakujuline paaritu lõug. Hambad hõõrta plaadikestel on pikad ja teravad ning meenutavad kujult kihvu. Inimese silma läbi vaadatuna on teo hambad hästi pisikesed.

Tigusid võib leida meredest, järvedest, jõgedest, rannaaladelt ja maismaalt. Osa tigusid võivad elada nii vees kui maismaal.

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

KUS ELAVAD KAHEKSAJALAD!

Soojades meredes ja ookeanides. NSV Liidus võib kaheksajalgu kohata Kamšatka läheduses ning Kurili saarte rannikuvetes. Kaheksajalgu on üle saja liigi. Väikesed kaheksajalad on kuni poole meetri pikkused. Harilik kaheksajalg kasvab kuni 3 m pikkuseks ja võib kaaluda kuni 25 kg. Mitmed väikesed kaheksajalad on mürgised. Nende mürk on inimesele ohtlik.

ÕÖSORR

Kui suveõhtu hämarus nõmmemännikusse hiilib, ärkab seal laulule üks kummaline lind. Teised jäävad vaka, aga tema siis just alustab. On, nagu vuristaks keegi hämarikus voki või soriseks midagi vedelat peene joana maha. Vahetevahel muutub sorisev heli pisut nõrgemaks, siis valjemaks, siis nõrgemaks ja jälle valjemaks. Nõnda kümme minutit või kauemgi. Mõnikord kostub sorinate vahele rulgatavaid hüüatusi ning heledaid lakse, nagu plaksutaks keegi metsa all piitsa. See sori-

seja ja plaksutaja ongi õösorr. Rahvasuu räägib, et kui lindudel olnud lauluõppimise aeg, jäänud õösorr kauaks magama. Ta kuulnud, kuidas hobune soristanud ja selle järgi õppinudki oma laulu. Õriseva või soriseva laulu pärast on õösorri kohta öeldud veel hobusoristis, hobuseorel, ketrjalind, takuketraja, takulõrr, ketraja-vanamoor ja muudki sellesarnast. Piitsalaksatusi laulu sekka teeb isalind nii, et lööb lennuliibu kokku. Need laksatused on selleks, et kaasa teda ikka tähele paneks.

Õösorr on kummaline lind. Ta suured tumedad silmad on nii liikuvad, et nendega saab maas istudes pead pööramata vaadata isegi otse selja taha. Õösorri nokk avaneb kõrvuni, niisuguse suure suuga püüab ta hämarikus lenneldes putukaid. Putukasööjate lindude suures armees on õösorr ainuke, kes öösi jahti peab. Kes lindu nägema juhtub, paneb imeks, et tiivavuhinat kuulda pole. Õö on ju tavaliselt vaikne ja vaikne on ka öölinnu lend, sest muidu kuulleksid ta liikumist kiskjad.

Et õösorr endale pesa ei ehita, vaid muneb oma kaks muna lihtsalt maa peale, siis on rahvas teda ka laiskkulliks kutsunud. Mõnadel lõsuvat lindu ei ole näha isegi sammu kauguselt, sest ta sulekuub on hallikirju ja maapinnal vedeleva kuivanud risu karva.

Ah jaa! Veel üks tore nimi on õösorri: kitselüpsja. Vanasti, kui karjased öösiti loomadega väljas olid, märkasid nad kitsede läheduses linde, kes kärbeid jahtisid. Karjased arvasid, et õösorr oma suure suuga kitse nisadest piima käib joomas. Vanad roomlased arvasid aga, et õösorr laudaski käib piima lüpsmas ja sellest uskumisest tuleneb õösorri nimi nii mõneski keeles.

Meil on õösorri nimetusi nii palju sellepärast, et teda, vaatamata linnu öisele eluviisile, hästi tuntakse. Õösorri on nimelt komme öist teelist saata. Ta laskub kõndija või jalgratturi ette maha, et viimasel hetkel jälle õhku tõusta. Siis lendab ta veidike maad ette ja kui teeline temani jõuab, vurtsatab jälle lendu. Nõnda pikki kilomeetreid.

Augustkuu alguses lõpetab ketrjalind voki vuristamise. Septembris, kui jahedatel öhtudel lakkab putukate lend, kaob temagi rännuteede, et jälle ilmuda oma jahimaa järele järgmise aasta maikuus.

FRED JÜSSI

APRILLIKUU «TÄHEKESES» PALUSI-ME ONU PRIIDU PILDI JUURDE JUTU SAATA. SAIME ÜLE KAHESAJA KIRJA. NÜÜD AYALDAME PAREMAD NEIST.

Üleannetu Juku

Oli ilus kevadine ilm. Juku otsustas: «Mina ei lähe täna kooli. Saadan enda asemel Pontu.» Pontu vaftas kooliteel palju ringi ning jäi hiljaks. Tund oli juba alanud, kui Pontu klassi tormas. Õpetaja ehmus ja ütles: «Sa oled eksinud. Siin koolis käivad lapsed.» Aga Pontu vastas: «Juku ei tahtnud kooli tulla. Mina tegin niikuinii kõik tema koduülesanded ära. Nüüd hakkam ma ka koolis käima. Ja Juku valvab minu eest maja.»

RAIVO TIIT Raudnast

Koerake Tarkpea

Elas kord Tõnu. Ta oli laisk poiss, tihti jäi kooli hiljaks ja kippus ka põhjuseeta puuduma. Kord astus Tõnu klassi koer. See juhtus just sel päeval, kui Tõnu puudus. Lapsed naersid ja õpetaja oli väga imestunud. Koer aga ütles: «Tere! Ma tulin Tõnu eest kooli.»

«Istu siis kohale,» ütles õpetaja. Lapsed kihistasid ja sosistasid edasi. Koer Tarkpea ei teinud sellest väljagi.

Õpetaja hakkas kohe koera küsima. Kui koer oli kõik õigesti ära vastanud, ei naernud enam keegi.

Koer Tarkpea oli tõeline tarkpea.

EGON REBEL Valtust

Võlukepike

Pärast tunde läks Ants koju. Teel nägi ta vanatädi, kel olid rasked kotid käes. Ants läks vanatädile appi ja viis ta kotid koju.

See tädi oli võlur. Ta andis poisile võlukepi ja ütles: kui sellega kolm korda vastu maad koputad, siis muutud koeraks. Ants tänas ja hakkas kodu poole minema. Nüüd sai ta oma pinginaabri Matiga kokku. Ants ütles talle, et võib ennast koeraks muuta. Mati vastas naljatades, et eks siis tule homme koerana kooli. Järgmisel päeval polnud Antsu nähagi. Kuid teise tunni ajal tuli koer klassi, ranits seljas. Mati rääkis kõigile, et see on Ants, aga keegi ei uskunud. Siis võttis koer kotist oma võlukepi välja ja lõi kolm korda vastu maad. Koerast sai jälle Ants.

MARJU PIHLAKAS Valtust

Asendaja

Tund oli juba alanud. Äkki avanes uks ja sisse astus Muri.

«Mida sina siit tahad!» küsis õpetaja ja võttis imestunult prillid eest. «Mina tulin Marti asendamata. Mart ei tahtnud kooli tulla ja mina tulin tema eest.»

TANEL VARI Tartust

Koer koolis

IIIa klassis oli eesti keele tund. Õpetaja kutsus Mardi vastama. Kuid äkki avanes uks ja sisse astus koer. Tal oli ranits seljas. Koer seisis kahel jalal ning oli lapse suurune.

«Palun vabandust, et ma hilinesin,» sõnas koer Marko häälega.

Ka ranits oli tal samasugune nagu Markol.

«Mida see peaks tähendama!» küsis õpetaja.

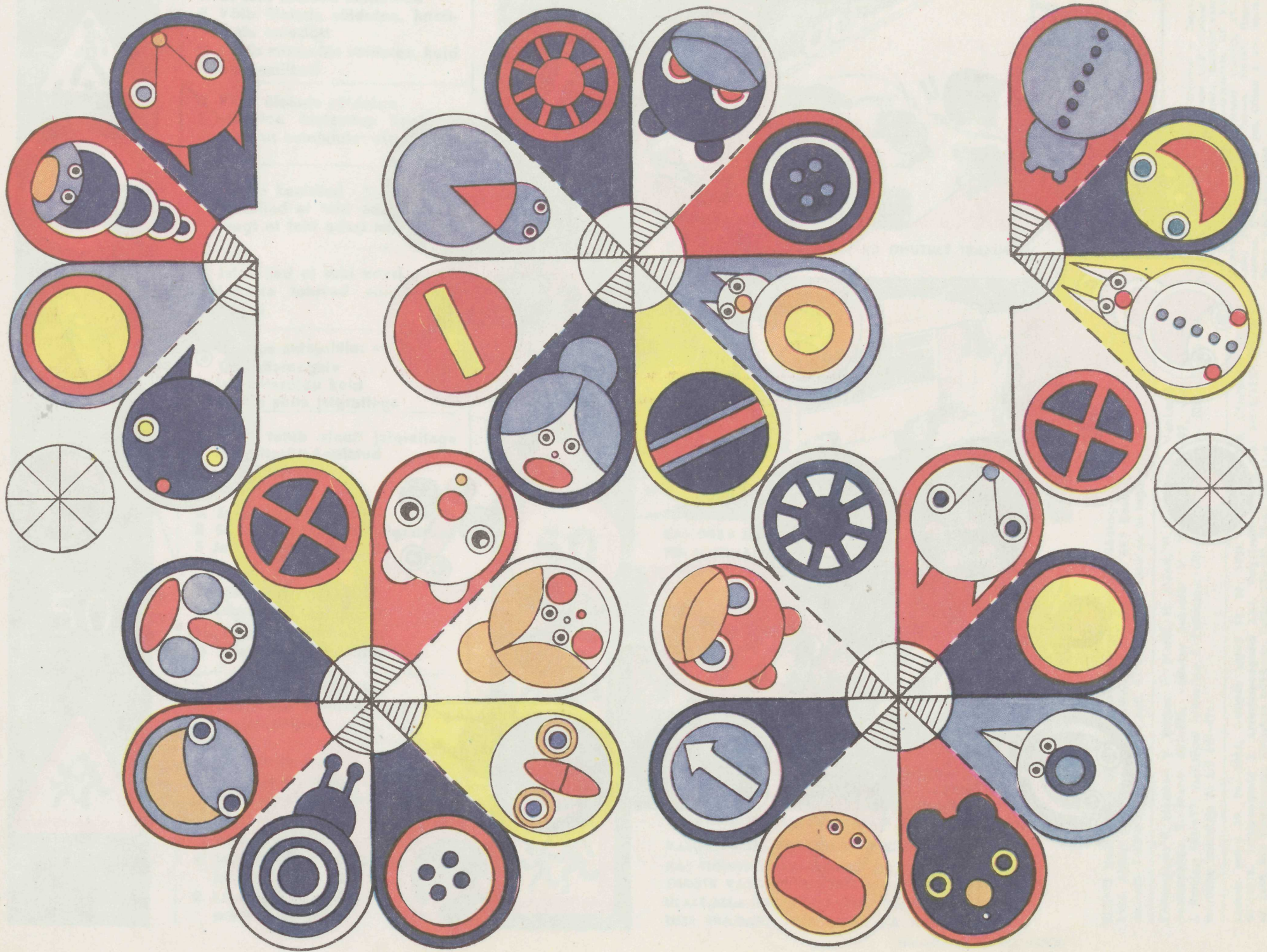
«Aprill! Aprill!» hüüdis Marko ning astus lõbusa näoga kostüümist välja. Nüüd meenus teistelegi, et täna on esimene aprill. Kõik hakkasid naerma.

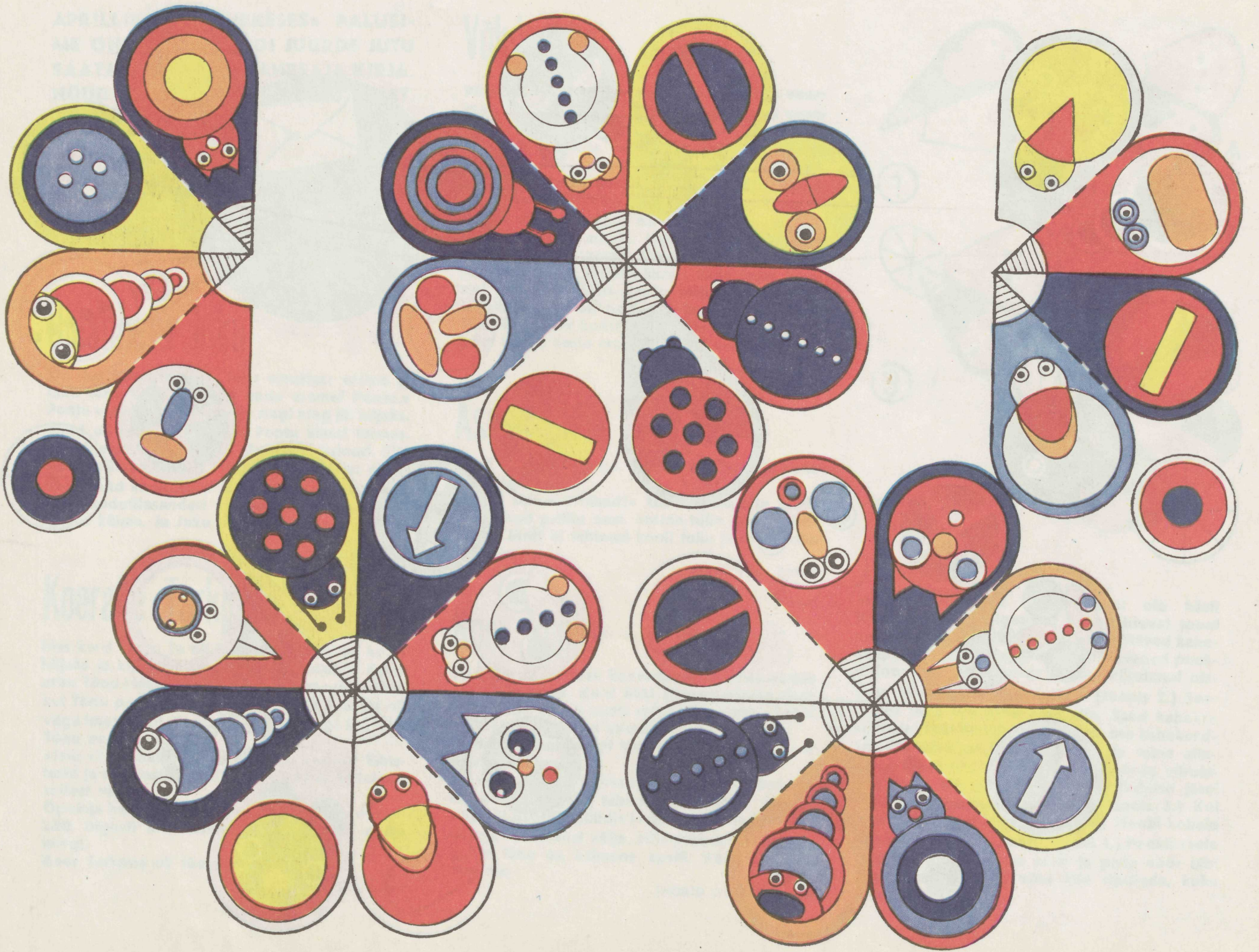
INGRID GILTS Tallinnast

Joonistanud VIIVIKA KALT

MUINASJUTULILLE valmistamisel ole hästi tähelepanelik. Kõigepealt lõika pidevat joont mööda välja õielehed nii, et need jäävad kahekaupa. (Joonis 1.) Seejärel voldi õielehed punktiirjoont mööda pooleks ja liimi viirutatud otstega lehed kahekaupa kokku. (Joonis 2.) Seejuures jääb osa pilte liimi alla. Saad kaheksa kolmelehelist õielehte: keskmine osa kahekordne, üks äärmine leht ülespoole ja teine allapoole keeratud. Nüüd kata õielehtede viirutatud otsad liimiga ja liimi need üksteise järel südamikü sisemisele poolele. (Joonis 3.) Kui oled kõik lehed kinni kleepinud, kleebi kohale ka südamikü teine pool. (Joonis 4.) Peenikesele nõõrile tee ühte otsa sõlm ja pista nõõr läbi õiesüdamikü. Nüüd võid lille riputada, kuhu soovid.

A Ei tohi ületada sõiduteed
B Võib ületada sõidutee, hoolimata autodest
H Tohib minna üle sõidutee, kuid ettevaatlikult

D Võib ületada sõidutee
E Sõidutee ületamine keelatud
O Hoiatus autojuhile: «Ülekäigu-koht»

G Liiklus keelatud
I Jalakäijad ei tohi edasi minna
J Keegi ei tohi edasi minna

K Jalakäijad ei tohi edasi minna
D Liikuda tohivad ainult jalakäijad

U Hoiatus autojuhile: «Ristumine jalgrattatega!»
L Jalgrattasõidu koht
M Tohib sõita jalgrattaga

N Sõita tohib ainult jalgrattaga
P Jalgrattasõit keelatud
O Jala käia ei tohi

A Jalgrattasõidu rada
R Sõita tohib ainult jalgrattaga
S Jalgrattasõit keelatud

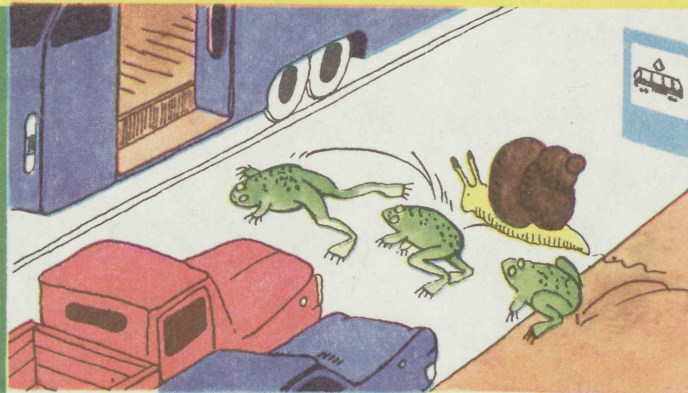
T Vähim lubatud kiirus
E Suurim lubatud kiirus

M Vähim lubatud kiirus
U Suurim lubatud kiirus

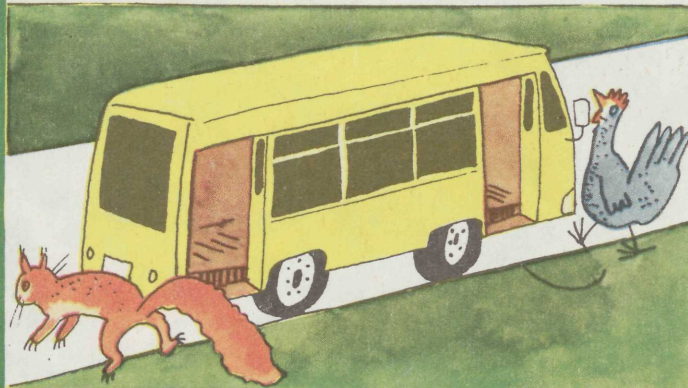
V Autobussi sõidutee
A Bussi- või trolleipeatus
Õ Autobussipark

Ä Jooksmise koht
L Hoiatus autojuhile: «Lapsed!»
Ü Tohib joostes tänavat ületada

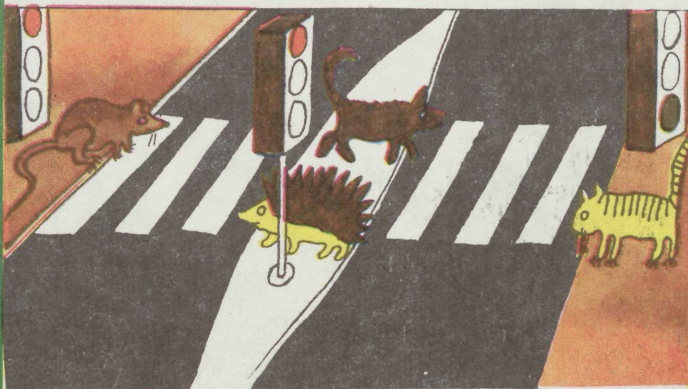
A Mänguväljak
B Jooksmine ja mängimine keelatud
E Lapsi vedava sõiduki tunnusmärk

KAS TIGU JA KONN JÕUAVAD OHUTULT TRAMMILE!

KAS ORAV JA KANA HAKKAVAD ÕIGESTI ÜLE SÕIDUTEET MINEMA! SELGITA, MIDA NAD VALESTI TEEVAD!

JALAKÄIJATE ÜLEKÄIGURAJALE ON SEATUD KOLM

VALGUSFOORI. KES TOHIVAD EDASI MINNA!

KAS TUNNET NEID MÄRKE! VALI VASTUSTEST ÕIGED. ÕIGETE VASTUSTE EES OLEVATEST TÄHTEDEST SAAD ÜLALT ALLA ÜHE TÄHTSA LIIKLUSREEGLI. KOLME VASTUSE HULGAST VÕID LEIDA KA KAKS ÕIGET.

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 8 1984. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mard, H. Mänd, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496.

Laduda antud 29. 06. 1984. Trükkida antud 18. 07. 1984. Trükkiarv 70 000. Otsesepaber nr. 1. 60 x 90/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,94. Tingivärvitoimimiseid 8,0. MB-053350. Tellimise nr. 2468. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkkoda, Tallinn 200 090, pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel HELDUR LARETEI joonistus «Suvel maal».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пярту маantee, ЦК КП Эстонии, Таллин, 200107, Пярту маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 70 000, Заказ 2468.

August

LEELO TUNGAL

PÖLLUMEHED ON ÕID-PÄEVI RÜGANUD,
LEIVA HINDA JA TARVIDUST TEADES.
PUNAPRUUNID KOMBAINID ON PÜGANUD
KULDSED PÖLLUD KÕIK SIILPEADEKS.

VARSTI LINDUDE RÄND LÄHEB LAHTI, SEST
TRAADIL SELTSILIST ÕPETAB PÄÄSU...
KUULED: VIHIKUD SAHINAL SAHTLITEST
JUBA OTSIVAD VÄLJAPÄÄSU.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

HIND 20 KOP.
ИНДЕКС 78231

